

DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRIJAI, EGYESÜLJETEK!

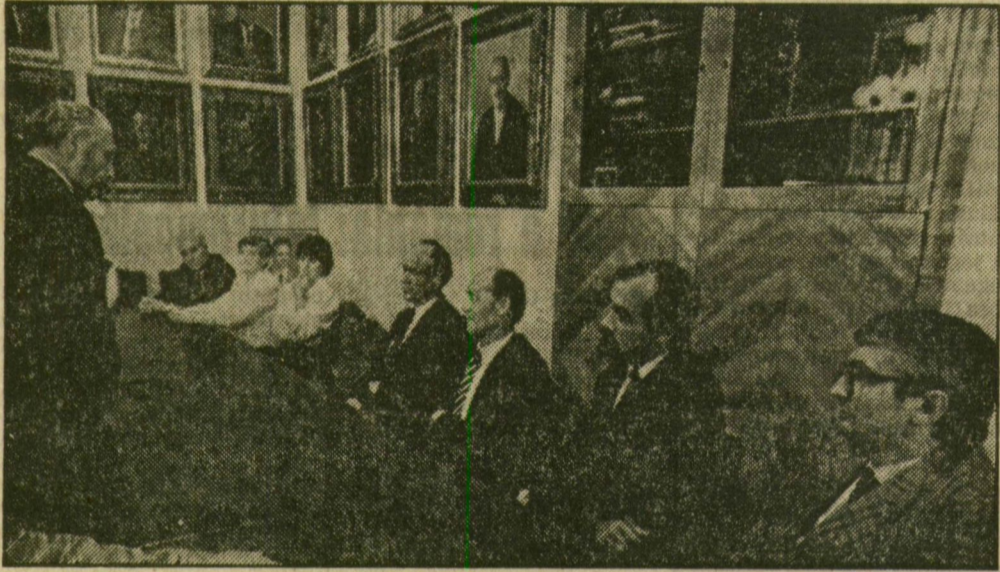
78. évfolyam, 202. szám
1988. augusztus 24., szerda

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEDED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Műszerek a Humboldt-alapítványtól

Az NSZK nagykövete az egyetemeken

Hans Alfred Steger és a SZOTE képviselői

Az európai tudomány egyik tekintélyes tartóoszlopa a nyugatnémet Humboldt-alapítvány. Évente négy-ötezer fiatal kutató adja be pályázatát a kitűnő feltételeket biztosító ösztöndíjra, melynek elnyerése egyrészt magas rangú elismerést, másrészt életre szóló kutatási programot ad. Általában ötszáz jelentkező pályázatát fogadják el, köztük évente 10-15 magyar kutatót. A hazánkbeli pályázatainak elfogadási aránya igen jó, egyharmad és kétharmad között mozog, köszönhetően a még mindig magas szellemiségű kutatói hálózatnak és az előzetes rostálásnak. A Humboldt-ösztöndíjakat mindig megkülönböztetett figyelemmel kísérik német földön, rendszerint az államelnök fogadja őket.

Nem véletlen hát, hogy a Szegeden kétnapos látogatáson tartózkodó Hans Alfred Steger, az NSZK rendkívüli és meghatalmazott nagykövete jelen volt azok az ünnepélyes eseményeken, amelyeken az egykori Humboldt-ösztöndíjasok átvették az alapítvány műszerajándékait. Hagyomány, hogy az alapítvány nem veszíti szem elől az NSZK-ban is bemutató kutatókat, s ha megfelelőnek tartják a munkahelyi feltételeket, akkor a tudósi elmélyültséget segítő, értékes műszereket adományoznak. Mivel a pályázatoknak mintegy tizedét fogadják el, s az egykori Humboldt-ösztöndíjasoknak további figyelmes munkájára van szükség a nemzetközi elismertséghez, nagyra értékelendő, hogy tegnap öt szegedi kutató vehetett át értékes műszert az NSZK nagykövetétől.

Steger úr délelőtt tizkor a Szegedi Akadémiai Bizottság székházában Erdőhelyi Andrásnak, Dombi Józsefnek és Kiricsi Imrénének, az MTA reakciókémiai csoportja, automataelméleti kutatócsoportja, valamint a JATE alkalmazott kémiai tanszéke munkatársainak nyújtotta át jelképesen a berendezéseket. Az ünnepség után arra kéri a fiatal kutatókat, hogy mondják el, milyen tudományos program keretében használják majd ezeket a műszereket.

Erdőhelyi András: Fémfelületeken kis mennyiségben található anyagokat elemztek. Számos technológi

gial folyamatban nagyon fontos tudni, hogy melyek az anyagok tulajdonságai, azaz mit tud az anyag. Ezek megismerésében segít ez a berendezés.

Kiricsi Imre: Hasonló a kutatási területem, és hasonló az alkalmazási lehetőség is. Annyi a különbség, hogy én mesterséges és természetes nemfémeket, zeolitot vizsgálok.

Dombi József: A mindennapos emberi beszéd nem használja a hagyományos matematika csak igaz és csak hamis állításait. A többértékű logika, halmazelmélet szabályai érvényesek rá. Az ilyen módon kidolgozott rendszerekkel sok új dolgot lehet modellizálni: közgazdaságot, orvosi diagnózist, intelligenciát. A komplex megoldások modellizálására alkalmas nagy teljesítményű számítógépet kaptam.

A nagykövet ezután a József Attila Tudományegyetem rektori irodájában találkozott az intézmény vezetőivel, ahol tájékoztatást kapott az oktatásról és a kutatás helyzetéről. Elloppva egy kis időt az ebédszobából, a rektor székéből tehettem föl kérdéseimet.

Nagykövet úr, miért tartja fontosnak az önök országát, hogy állami szinten tiszteljék meg a Humboldt-alapítványból részesülő kutatókat?

Természetes dolognak tartjuk, hogy ilyen magas szinten képviseljék államunkat, hisz ezt diktálja az intézmény rangja, rendkívüli gazdagsága, tekintélye. Az pedig, hogy Szegedre lehettem, nem csupán a nagykövet kötelessége, hanem lehetőség az ismereteim bővítésére.

Milyen tapasztalatokat gyűjtött?

Kellemes elfoglaltságnak tartom, hogy a főváros mellett a vidéket is igyekszem megismerni. Találkoztam a megyei pártbizottság első titkárával, a megyei tanács elnökével, de utam legelőbb adódóan az egyetem alatt bármit is állíthatnék az intézmények műszerezettségéről, ám amit láttam, komoly benyomást tett rám. Úgy érzem, hogy magyar részről elégedettek a kapcsolatainkkal, és én is íónak látom a német fél együttműködési lehetőségeit. Örömmel hallottam, milyen sokan állnak eleven kapcsolatban Regensburg és Göttingen egyetemeivel.

Az ön látogatása a kapcsolatok szélesítését is jelentheti?

Megismerkedtem a német tanszék munkájával, és örömmel láttam, hogy lesz lehetőségünk az oktató munkát is segíteni. Folyóiratokat, könyveket küldünk majd. Az NSZK külpolitikájának egyik fontos vonása ugyanis, hogy a politika és a gazdaság mellett hasonló rangú elemként kezeljük a kultúrát. Ezért lehet fontos egy nagykövet látogatása szegedi egyetemeken.

Végezetül egy személyes kérdés: nagykövet úr egy esztendője dolgozik ha egy esztendője dolgozik ha (Folytatás a 2. oldalon.)

Közlemény a Politikai Bizottság üléséről

Az MSZMP Politikai Bizottsága augusztus 23-án ülést tartott.

A testület megvitatta azokat az elveket, amelyek meghatározzák a kommunisták viszonyát az újonnan létrejövő szervezetekhez, egyesületekhez. A párttagságnak elő kell segítenie az MSZMP és az állampolgárok különböző egyesületei közötti partneri kapcsolatok kialakulását és fejlődését. A kommunisták feladata, hogy a közös célok elérése szocialista építőmunkánk szilárd belső és külső feltételeinek biztosítása érdekében, törekedjenek az új típusú nemzeti konszenzus megteremtésére, egvütműködve a megalakuló új szervezetekkel, a magyar társadalom haladást igénylő erőivel — állapította meg a testület. A Politikai Bizottság úgy döntött, hogy a témát megvitatásra a Központi Bizottság elé terjeszti.

A Politikai Bizottság jóváhagyta azt a programot, amelynek keretében a testületi tagjai és a Központi Bizottság titkárai az év hátralevő időszakában, munkájuk szerkesztéséért, látogatásokat tesznek az ország megyeiben, városaiban. A látogatások során — az országos párttervezetlet állásfoglalásának megfelelően — részt vesznek alapszervezetek taggyűlésein, megyei, városi, vállalati és intézményi pártszervek tanácskozásain, tájékoztatókat tartanak politikai kérdésekről, találkoznak és eszmecsereket folytatnak párttisztviselőkkel, állami és gazdasági vezetőkkel, párttagokkal és pártönkívüliekkel. A testület döntése szerint e találkozókra a jövőben kötetlen és közvetlen formában kerül sor.

A testület a továbbiakban hatáskörébe tartozó személyi kérdésekről tárgyal, és különféle szóbeli bejelentéseket hallgatott meg. (MTI)

Új módszerek

KGST-tanácskozás Gyöngyösön

Tudományos tanácskozás kezdődött kedden Gyöngyösön az ipar által károsított termőföldek rekultivációjáról a KGST-országok és Jugoszlávia képviselőinek részvételével. Az első napon mintegy száz hazai és külföldi szakember a nemzetközi együttműködés lehetőségeit vitatta meg, s szó esett kétoldalú szerződések előkészítéséről is. Elhangzott, hogy a szocialista országok mintegy 2,5 millió hektárnyi termőföldet érint a bányaművelés, és Magyaror-

szágon is eléri a 300 ezer hektárt a rekultivációra szoruló terület nagysága. A következő napokban a károsított föld termővé alakításának új módszereiről cserélik ki tapasztalataikat a nemzetközi szimpózium résztvevői: oktatási, tudományos intézetek képviselői, földügyi szakértők. Szó lesz arról is, hogyan lehet alkalmazni a munkában a számítástechnikát, a légi felvételeket, és bemutatják az űrhajók segítségével végzett kutatások eredményeit is.

Veszteséges iparvállalatok

Az első félévben az Ipari Minisztérium felügyelete alá tartozó mintegy 600 vállalat közül körülbelül 80 volt veszteséges. Az összesítés 6 milliárd forintot tesz ki. Tavaly ilyenkor még csak 56 vállalat volt ebben a helyzetben, 5 milliárd forint körüli összesítéssel. A második félévben általában javulni szokott a helyzet, hiszen azokra a hónapokra tehető a nagyobb arányú értékesítés, akkor folynak be a vállalatokhoz a bevételek. Tavaly például az év végén csak kilenc vállalat maradt ebben a körben, az összesítés 2 milliárdra mérséklődött.

Kinek a kádere?

A kádernemzet alapelvein mit sem változtat a kiválasztás lehetősége. Gyakorlatán igen, valamint azon is, hogy milyen „elvárásoknak” igyekszik megfelelni az ilyen-olyan szintű posztot betöltő. Bármennyire is igaz, hogy mindenkit tevékenységére minősít, azért az napi dilemma, hogy a felsőbb szintű megítélés a fontosabb, vagy a helyi közönség. (Optimális esetben a kettő között nincs lényegi különbség, mégsem mindegy a függőségi viszony jellege.)

Módosítja-e a helyi önállóság növekedése a vezetőikkel szemben támasztott, úgynevezett hármas követelményt? Aligha, hiszen a szakmai hozzáértés, a politikai, a vezetői rátermettség — s negyedikként hozzátehetjük — nem valamiféle kimódolt előírás, bármelyik híján alkalmatlan bárki is a vezetésre. Más kérdés, hogy posztja válogatja, miből kell több vagy kevesebb. Az is nyilvánvaló, hogy a fogalmak tartalma az idők során változott. Ha feltételezzük — és minden okunk megvan rá —, hogy a szakmai képzettség ál-

talában is növekedett az elmúlt évtizedekben, nagyobb a közép- és felsőfokú végzettségűek aránya, akkor magasabbra képzett szakemberek közül kerülhetnek ki a vezető beosztásúak.

A politikai rátermettség sem ugyanaz, mint volt a felszabadulás utáni években, vagy az ellenforradalmat követő konzolidációs időszakban, amikor is joggal a politikai megbízhatóságon volt a hangsúly. Ma a politikai rátermettség, azon túl, hogy természetesen magában foglalja a legfontosabb céljainkkal való azonosulást, a politika megvalósítását, érvényre jutását feltételezi. Az átalakulási, a reformfolyamat megértését és megértését, a konfliktusok, feszültségek „kezelését”. Kontaktusteremtő képességet, készséget a vitára, meggyőzésre. Mindehhez nem elegendő az elméleti fölkészültség, vagy a politikai lojalitás.

Módosultak a vezetői erények is. Az erősen centralizált, központilag irányított társadalomban a közép- és alsóbb szintű vezetők a végrehajtásban jeleskedhettek. Az önálló-

ság mást kíván. Döntési merészséget, kockázatvállalást, újító gondolkodást. A csak végrehajtásra, az utasítások teljesítésére képes vezető légüres térbe kerül.

És az erkölcsi magatartás? Manapság gyakran panaszkodunk a társadalom morális veszteségeire, azt, hogy erkölcsi értékek mennek veszendőbe, erkölcslen jelenségek keltenek visszatetszést. Olyan időszakban, amelyben gondok, feszültségek halmozódnak föl, a vezetői erkölcs közmegtétele szi-gorúbbá válik. Egyébként is mindig nagyobb megütöközést vált ki a vezetői kisiklás, mert az egyúttal a hatalommal való visszaélés is. A törvényszegésnél kevesebb is elég az erkölcsi elítéléshez, a másnak bocsánatos botlás a vezető hitelét veszti.

Ha végiggondoljuk, hogy mindezek a képességek, jellemvonások hol meretnek meg igazán, nyilvánvaló, hogy a személyi döntések decentralizálása nemhogy gyöngíti, hanem éppen erősíti a hármas követelmény érvényesítését és folyamatos kontrollját. A kinek a kádere kérdésre a válasz: azé a közösségé, amelyik vezetővé emelte.

M. D.